

VALTIOVARAINMINISTERIÖN ASETUS ARVOPAPERIN LIIKKEESEENLASKIJAN SÄÄNNÖLLISESTÄ TIEDONANTOVELVOLLISUUDESTA

1 Tausta

Hallituksen esitys eduskunnalle (HE 32/2012 vp) arvopaperimarkkinalainsäädännöksi sisältää ehdotuksen uudeksi arvopaperimarkkinalaiksi (AML), joka on vahvistettu 14.12.2012 ja tulee voimaan 1.1.2013. Koska laki on uudistettu kokonaan, voimassa oleva valtiovarainministeriön asetus on tarkoituksenmukaisinta kumota ja säätää tilalle uusi. AML 19 luvun 1 §:n nojalla kumotaan valtiovarainministeriön samanniminen asetus (153/2007).

2 Keskeiset ehdotukset

Verrattuna voimassa olevaan asetukseen muutokset ovat pääosin päivittäviä: asetuksen kieltä on yhdenmukaistettu AML:n, muun lainsäädännön sekä IFRS-standardien muutoksiin. Eräiltä osin osavuositarkastusten sisältövaatimukset kevenevät ja toisaalta IFRS-standardien muutosten johdosta kasvavat.

Keskeinen asiamuutos on pörssi-yhtiötä koskeva nykyistä laajempi oikeus antaa osavuositarkastus harvemmin kuin neljännesvuosittain. Muun muassa sellainen pörssi-yhtiö, jonka markkina-arvo on enintään 150 miljoonaa euroa vuodessa aiemman 75 miljoonan euron sijasta, voi julkistaa katsauksen harvemmin sekä julkistaa neljännesvuositarkastusten sijasta johdon osavuotuisen selvityksen.

3 Yksityiskohtaiset perustelut

1 luku. Yleisiä määräyksiä

Asetuksen soveltamisala vastaa voimassa olevaa asetusta ja määräytyy AML 7 luvun mukaan. Sääntely perustuu pääosin avoimuusdirektiiviin. Pykälässä on viittaus luottolaitos- ja vakuutusyhtiölakeihin, joiden mahdollisia tämän asetuksen kanssa ristiriidassa olevia säännöksiä on ensisijaisesti sovellettava kyseisissä yhtiöissä.

2 luku. Osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin ja näihin rinnastuvan arvopaperin liikkeeseenlaskija

Luku koskee osakkeiden, osakkeeseen oikeuttavien ja näihin rinnastuvien arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden annettavia tietoja. Luvun pykälät vastaavat asiasisällöltään voimassa olevaa asetusta lukuun ottamatta 2, 3 –5 ja 7 §:ää.

Ehdotetusta 2 §:stä on poistettu velvollisuus ilmoittaa osavuositarkastuksen selostusosassa liikkeeseenlaskijan ja sen tytäryhteisön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlasketut kirjanpidolliset vasta-arvot tai nimellisarvot. Kyseiset tiedot eivät ole osakemäärätiedon lisäksi olennaisia.

Ehdotettu 3 § on päivitetty vastaamaan IFRS-standardien muutoksia. Suppeassa taulukko-osassa edellytetään enää esitettäväksi liiketoimintojen yhdistämisistä vain IFRS

3.59:n mukaiset tiedot kauden aikana tai kauden päättymisen jälkeen toteutetuista yrittäjäjärjestelyistä siten, että sijoittajan on mahdollista arvioida liiketoimen taloudellisia vaikutuksia. Sen sijaan IFRS 3:n liitteessä B olevien yksityiskohtaisten tietovaatimusten mukaisia tietoja ei tarvitse esittää suppeassa taulukko-osassa. Muutos merkitsee lisäksi sitä, että liikearvossa tapahtuneista muutoksista ei edellytetä täsmäytyslaskelmaa kuten aiemmin. Esimerkiksi tietoa kauden aikana tehdyistä oikaisuksista, jotka koskevat aiemmissa järjestelyissä syntynyttä liikearvoa, ei tarvitsisi antaa, ellei muutos ole olennainen.

Osavuositarkastuksen suppean taulukko-osan vaatimukset kasvavat kuitenkin jonkin verran, sillä 3 §:n poikkeuskohdat vähenevät. Tämä johtuu IFRS-standardin (IAS 34) muuttumisesta: IAS 34.15B-kohdan mukaiset tiedot, jotka ovat sisällyneet voimassa olevasta asetuksesta poistettaviin kohtiin, on voimassa olevan standardin mukaan aina esitettävä, jos ne ovat merkittäviä.

Ehdotetussa 4 §:ssä on lueteltu edellytykset, joilla liikkeeseenlaskija voi päättää jättää julkistamatta osavuositarkastuksen tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta sekä julkistaa niiden sijasta johdon osavuotisen selvityksen, kuten AML 7 luvun 10 §:n 2 momentissa säädetään. Kyseisen lainkohdan mukaan edellytyksenä on, että se on yhtiön koko, toimiala tai muu vastaava syy huomioon ottaen perusteltua. Johdon osavuotisella selvityksellä tarkoitetaan avoimuusdirektiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaista katsausta (en *interim management report*). Nyt ehdotetun pykälän alakohtat ovat keskenään vaihtoehtoisia, kuten voimassa olevassa asetuksessa.

Ehdotetun 1 kohdan mukainen markkina-arvoon perustuva raja-arvo ehdotetaan kuitenkin nostettavaksi 75 miljoonasta eurosta 150 miljoonaan euroon. Ehdotus perustuu arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelleen työryhmän mietintöön (VM: n julkaisu 12/2011). Muutoksella halutaan vähentää pienten pörssiyhtiöiden hallinnollista taakkaa lisäämällä niille joustavuutta osavuositarkastusten lukumäärän valinnassa.

Ehdotetun 2 kohdan sanamuotoa on jonkin verran tarkennettu voimassa olevaan verrattuna. Siitä käy selvemmin ilmi, että liikkeeseenlaskijan on soveltaessaan kohtaa tehtävä oma arvio siitä, ovatko harvemmat osavuositarkastukset yhdistettynä johdon osavuotiseen selvitykseen sijoittajien tiedonsaannin kannalta riittäviä verrattuna neljännesvuositarkastuksiin, jotka ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevilla yhtiöillä pääsääntö. Liikkeeseenlaskijan on kiinnitettävä huomioon esimerkiksi keskeisten taloudellisten tunnuslukujensa muutosalttiuteen sekä toimintansa ja toimintaympäristönsä muutos- ja riskialttiuteen. Liikkeeseenlaskijan on julkistettava ja pidettävä sijoittajien saatavilla AML 6 ja 10 luvun mukaisesti arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot riippumatta osavuositarkastusten julkistamistiheydestä.

Liikkeeseenlaskija voi 4 §:stä riippumatta erikseen hakea AML 7 luvun 18 §:n perusteella poikkeuslupaa Finanssivalvonnalta muun muassa osavuositarkastuksen julkistamisesta. Finanssivalvonta voi suostua hakemukseen, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajien asemaa eikä ole tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä tai esitettä koskevien Euroopan unionin säännösten vastainen. Kyseinen mahdollisuus on tähän saakka sisällynyt voimassa olevaan asetukseen.

Ehdotettuun 5 §:n 6 kohtaan on lisätty velvollisuus esittää toimintakertomuksessa myös tiedot liikkeeseenlaskijan muuhun ylimpään johtoon kuuluvien henkilöiden omistussuhteista, mikä vastaa valtiovarainministeriön esiteasetuksen mukaan esitteessä annettavia tietoja. Kyseiset tiedot ovat julkisia jo sisäpiirisääntelyn perusteella. IFRS-standardien mukaan laadittavassa tilinpäätöksessä esitetään lähipiiritietoja IAS 24.9:n mukaisesti ”johtoon kuuluvista avainhenkilöistä”. Käsitteet vastaavat asiasisällöltään lähtökohtaisesti toisiaan.

Ehdotettu 6 §:n erityissäännös on siirretty asetukseen voimassa olevasta AML 2:6 §:n 5 momentista.

Ehdotettua 7 §:ää on täsmennetty siten, että selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä olisi aina julkistettava AML 10 luvun mukaisesti. Julkistamiseen sisältyy AML 10 luvun 3 §:n mukaan tietojen toimittaminen keskeisille tiedotusvälineille, säännellyn markkinan ylläpitäjälle, tiedotevarastoon, Finanssivalvonnalle sekä niiden asettaminen saataville liikkeeseenlaskijan Internet-sivuilla.

3 luku. Joukkovelkakirjan ja muun velkasitoumuksen liikkeeseenlaskija

4 luku. Muun arvopaperin liikkeeseenlaskija

Lukujen säännökset vastaavat asiasisällöltään voimassa olevaa asetusta.

5 luku. Kolmannen maan liikkeeseenlaskijat

Ehdotetun 11 §:n alakohdat perustuvat komission avoimuusdirektiivin nojalla antaman direktiivin (2007/14/EY) 13–18 artikloihin. Luvun säännökset vastaavat asiasisällöltään voimassa olevaa asetusta. Pykälän 2 kohtaan on lisätty viittaus AML 7 luvun 11 §:ään, joka on osavuositarkastusta koskeva perussäännös. Pykälän 6 kohtaa on voimassa olevasta asetuksesta muutettu rakenteellisesti siten, että se on muutettu momentista alakohdaksi. Kyseisessä kohdassa tarkoitettu tietojensaantimahdollisuus kuuluu seikkoihin, joita Finanssivalvonnan on edellytettävä osana lupaharkintaa.

6 luku. Voimaantulo

Asetus tulee voimaan samanaikaisesti uuden AML:n kanssa.

4 Vaikutukset

Asetus selkeyttää ja päivittää säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevaa kansallista sääntelyä. Asetuksella on vain vähäisiä taloudellisia vaikutuksia verrattuna nykytilaan, mutta ehdotetut muutokset selkeyttävät tiedonantovelvollisuuksia jonkin verran. Pörssiyhtiöiden säännöllisen tiedonantovelvollisuuden keskeiset normit sisältyvät kansainvälisiin IFRS-standardeihin. Pörssin säännöt sisältävät tarkempia määräyksiä muun muassa tilinpäätöstä koskevasta tilinpäätöstiedotteesta. Vireillä olevan EU:n avoimuusdirektiivin muutoksen tultua voimaan, tätä asetusta jouduttaneen muuttamaan. EU:ssa siirryttäneen avoimuusdirektiivin muutoksen voimaan tultua pörssiyhtiöiden katsauskausien pituuden joustavampaan sääntelyyn. ESMA tulee antamaan tarkempia säännöksiä muun muassa puolivuositarkastusten sisällöistä.

5 Valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosastolla yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa. Luonnoksesta on pyydetty lausunto ajalla 24.5. – 14.6.2012 seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Finanssivalvonta, Finanssialan keskusliitto, Elinkeinoelämän keskusliitto, Keskuskauppakamari, KHT-Yhdistys, NasdaqOMX (Helsingin Pörssi), Osakesäästäjien keskusliitto ja Suomen Asianajajaliitto.

Lausunnoissa ei ole vastustettu ehdotusta, vaan selkeyttäviä ja keventäviä muutoksia on kannatettu. Palautteessa on ehdotettu useita teknisiä parannuksia sekä täydennyksiä perusteluihin. Suomen Asianajajaliitto on lisäksi ehdottanut eräitä teknisiä lievennyksiä sillä perusteella, etteivät tiedot tuo sijoittajille lisäarvoa. Lisäksi liitto on pyytänyt voimassa olevaan asetukseen perustuvan, 4 §:n 2 kohdan täsmentämistä. Palaute on voitu ottaa huomioon.

6 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013 eli samanaikaisesti uuden AML:n kanssa.